

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj (jäljempänä ”Seligson & Co” tai ”Varainhoitaja”)

Sijoituspalvelusopimusten julkiset liitteet

v.1.9.2018

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan Seligson & Co:n tarjoamaa täyden valtakirjan varainhoitoa, konsultatiivista varainhoitoa sekä rahasto-osuuksien säilyttämistä.

Liite	Nimi	Sivu
Liite 1	Asiakasluokitus ja sen vaikutukset	2
Liite 2	Kuvaus menettelytavoista eturistiriitatilanteissa	3
Liite 3	Toimeksiantojen käsittely ja toteutusperiaatteet	4
Liite 4	Varainhoitopalvelut, niissä käytettävät rahoitusvälineet ja arvonmääritys	5-9
Liite 5	Kuvaus sijoituspalveluiden ja rahoitusvälineiden kuluista	10
Liite 6	Asiakasneuvonta ja oikeussuojakeinot	11
Liite 7	Kuvaus asiakasvarojen käsittelemisestä ja säilyttämisestä	12
Liite 8	Asiakaskommunikaatio ja henkilötietojen käsittely	13

Seligson & Co Oyj sulautui Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:öön 31.8.2018. Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj jatkaa sulautuvan yhtiön liiketoimintaa ilman keskeytyksiä. Sulautuvan yhtiön tekemät sopimukset ja sitoumukset siirtyvät sulautumisessa Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:lle.

Sopimusten julkiset liitteet julkaistaan myös www.seligson.fi

LIITE 1: ASIAKASLUOKITUS JA SEN VAIKUTUKSET

Ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas

Sijoituspalvelulain mukaan Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n (jäljempänä ”Seligson & Co”) on luokiteltava asiakkaat, joille tarjotaan sijoituspalveluita ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Seligson & Co ilmoittaa asiakkaalle tämän luokittelusta. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Lain mukaan Asiakas voidaan luokitella asiakas-, palvelu-, tuote- tai liiketoimikohtaisesti. Asiakkaalla on oikeus pyytää Seligson & Co:n tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva pyyntö on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen. Seligson & Co harkitsee luokittelun muuttamisen edellytyksiä tapauskohtaisesti.

Luokittelun vaikutukset sijoittajan suojaan ja menettelytapasääntöihin

Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalvelu yritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Korvausrahastosuoja ei kata sijoitusrahastotoimintaa.

Luokittelu vaikuttaa sijoituspalvelun tarjoamista koskevien menettelytapasäännösten laajuuteen. Ei-ammattimaista asiakasta koskevat menettelytapasäännökset ovat laajemmat verrattuna ammattimaiseen asiakkaaseen. Menettelytapasääntöihin kuuluu mm. tiedonantovelvollisuus Seligson & Co:stä ja sen tarjoamista palveluista, rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä, sijoitusstrategioista, toimeksiantojen toteuttamisesta, kuluista ja palkkioista, asiakasvarojen käsittelystä ja raportoinnista. Lisäksi menettelytapasääntöihin kuuluu Asiakkaan soveltuvuuden (sijoituskokemus ja -tietämys, asiakkaan taloudellinen asema ja sijoitustavoitteet) arviointi.

Ammattimainen asiakas ei kuulu kaikkien sijoituspalvelulaissa määriteltyjen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

Ammattimainen asiakas:

1.) Rahoitusmarkkinoilla toimiva Yhteisö

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa olevat; sijoituspalveluyritys, luottolaitos, rahastoyhtiö ja säilytysyhteisö, pörssi, arvopaperikeskus tai selvitys-yhteisö, vakuutusyhtiö, työeläkevakuutusyhtiö, eläkesätiö ja eläkekassa, hyödykkeitä ja hyödykejohtannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys, tai muu yhteisösijoittaja.

2.) Suuryritys

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 milj. €, b) liikevaihto on vähintään 40 milj.€, c) omat varat ovat vähintään 2 milj.€ (Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot).

3.) Suomen valtio, Valtiokonttori, Ahvenanmaan maakunta, ulkomainen valtio ja osavaltio sekä valtionvelkaa hoitava ulkomainen toimielin

4.) Keskuspankit: Euroopan keskuspankki, Suomen Pankki ja siihen rinnastettava ulkomainen keskuspankki sekä Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki ja niihin rinnastettava muu kansainvälinen yhteisö tai organisaatio.

5.) Yhteisösijoittajat, joiden pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6.) Asiakkaan oma pyyntö, tällöin luokittelun edellytykset ovat:

1. Asiakas pyytää kirjallisesti luokittelua ammattimaiseksi asiakkaaksi; ja
2. Seligson & Co ilmoittaa Asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulaissa määriteltyjen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin; ja
3. Seligson & Co on arvioinut, että Asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit; ja
4. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:
  - a) Asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
  - b) Asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo³ on yli 500 000 euroa;
  - c) Asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalaalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

³ Sijoitussalkun arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.

LIITE 2: KUVAUS MENETTELYTAVOISTA ETURISTIRIITILANTEISSA

Eturistiriitilanteiden tunnistaminen ja menettelytavat

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj (jäljempänä ”Seligson & Co” tai ”Yhtiö”) on suomalainen sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa rahastoyhtiötoimintaa ja tuottaa kustannustehokkaita sijoituspalveluja ennen kaikkea pitkäjänteisille sijoittajille.

On mahdollista, että Yhtiössä tulee eteen tilanteita, joissa sen asiakkaan (jäljempänä ”Asiakas”), hallinnoiman sijoitusrahaston (jäljempänä ”Rahasto”) tai Rahaston osuudenomistajan edut ovat ristiriidassa (i) Yhtiön (mukaan lukien Yhtiön johdon tai henkilökunnan edustajat) etujen kanssa, (ii) Yhtiön toisen asiakkaan kanssa, (iii) hallinnoiman Rahaston tai (iv) osuudenomistajien edun kanssa. Yhtiö pyrkii ensisijaisesti kaikin mahdollisin tavoin ehkäisemään mahdolliset eturistiriitilanteet, joihin liittyy Asiakkaan tai Rahastojen etuihin kohdistuvia merkittäviä riskejä.

Tunnistamiensa, yhteen tai useampaan Asiakkaaseen kohdistuvien eturistiriitilanteiden hallitsemiseksi Yhtiöllä on organisatorisia ja hallinnollisia menettelytapoja sekä kirjalliset, eturistiriitoja koskevat toimintaperiaatteet.

Toimintaperiaatteiden tavoitteena on varmistaa, että Yhtiön johto ja henkilöstö hoitavat tehtäviään rehellisesti ja lojaalisti sekä toteuttavat liiketoimia riittävän itsenäisesti Asiakkaiden ja Rahastojen sekä niiden osuudenomistajien etujen suojelemiseksi. Toiminta järjestetään siten, että toiminnassa mahdollisesti esiin tulevat eturistiriitilanteet havaitaan, estetään tai hallitaan.

Eturistiriitilanteiden välttämistä ja hallintaa koskevien toimintaperiaatteiden sisältö ja ajantasaisuus tarkastetaan vuosittain.

Tiedotus Asiakkaille

Mikäli eturistiriitilanteen syntymistä ei voida välttää, siitä kerrotaan aina Asiakkaalle jota se koskee.

Henkilökohtaiset liiketoimet

Yhtiössä noudatetaan henkilökohtaisia liiketoimia koskevia säännöksiä ja Finanssialan kaupankäyntiohjetta. Lähipiirin omistusosuudet Rahastoissa julkistetaan Rahastojen neljännesvuosikatsauksissa.

Menettelytavat tarjottaessa varainhoitoa

1. Asiakaskohtaisen riskiprofiilin ja sijoitusrajoitusten huomioiminen.
2. Asiakkaiden salkut heijastavat samaa markkinanäkemyä huomioiden asiakaskohtaiset sopimukset (täysi valtakirja)
3. Asiakaskohtaiset sijoituspolitiikat huomioiden asiakkaiden allokaatiomuutokset pyritään toteuttamaan mahdollisimman tasapuolisesti.

Salkunhoitajat (varainhoidossa ja rahastoissa) käyttävät huolellisesti valittuja välittäjiä eikä Seligson & Co itse tee sisäisiä kauppia. Toimeksiantojen käsittelyssä noudatettavat tavat ja toteuttamistavat on kuvattu Julkisessa [liitteessä 4](#).

Asiakkaiden antamat toimeksiannot toteutetaan saapumisjärjestyksessä. Kauppia koordinoimalla pyritään tasapuolisuuteen kaikissa tilanteissa. Mikäli samanaikaisesti tehdään suoria sijoituksia Seligson & Co:n Asiakkaille, Rahastolle ja Seligson & Co:lle, Seligson & Co asetetaan Asiakkaita ja Rahastoa huonompaan asemaan. Seligson & Co Asiakkaita ja Rahastoja pyritään kohtelemaan tasavertaisesti kaikissa tilanteissa. (Huom! Seligson & Co:n liiketoimintoihin ei kuulu kaupankäynti omaan lukuun, vaan sen sijoituksissa on kyse ainoastaan omien varojen hallinnasta.)

Kannustimet

Mikäli Seligson & Co saa palkkionpalautuksia, maksetaan saadut palkkionpalautukset kokonaisuudessaan kyseiselle Asiakkaalle.

Seligson & Co raportoi asiakkaalle asiakkaan sijoituspalveluun liittyvien maksettujen palkkionpalautusten määrän.

Yleisesti ottaen kannustimilla tarkoitetaan maksua tai palkkiota, joita Seligson & Co maksaa tai vastaanottaa sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Seligson & Co voi käyttää vain hyvän tavan mukaisia kannustimia, joiden perusteena on lisäpalvelun tai korkeatasoisemman palvelun tarjoaminen ja tarkoituksena on asiakkaalle tarjottavan palvelun laadun parantaminen. Seligson & Co huolehtii, että sen toimintaan liittyvät kannustimet ovat oikeassa suhteessa asiakkaan saamiin laadunparannuksiin nähden.

LIITE 3: TOIMEKSIANTOJEN KÄSITTELY JA TOTEUTUSPERIAATTEET

Tässä liitteessä määritellään ne menettelytavat ja periaatteet, joita Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj (jäljempänä "Seligson & Co") noudattaa antaessaan muiden yhteisöjen toteutettavaksi varainhoitopalveluiden asiakkaiden (jäljempänä "Varainhoitoasiakas") tai hallinnoimiensa rahastojen (jäljempänä "Rahasto") lukuun tehtäviä toimeksiantoja sekä toteuttaessa Rahastojen toimeksiantoja itse.

Toimeksiannot pyritään toteuttamaan mahdollisimman täsmällisesti, tasapuolisesti ja nopeasti. Toteutetut toimeksiannot kirjataan ja kohdennetaan viipymättä oikealle Rahastolle tai Varainhoitoasiakkaalle. Varainhoitoasiakkaalle ilmoitetaan toimeksiantojen toteuttamiseen mahdollisesti liittyvistä olennaisista ongelmista heti ongelman havaitsemisen jälkeen. Kauppojen selvityksessä noudatetaan kullakin markkinalla olemassa olevaa käytäntöä ja rahasummat siirretään selvityspäivänä kyseessä olevan Rahaston tilille tai Varainhoitoasiakkaan asiakasvaratilille ilman tarpeetonta viivettä. Sijoitusrahastoja koskevat toimeksiannot suoritetaan rahastojen sääntöjen sekä sovellettavien viranomaismääräysten mukaisesti. Mahdolliset ristiriitatilanteet pyritään identifioimaan etukäteen ja ratkaisemaan ennen toimeksiannon toteuttamista tai antamista toteutettavaksi.

Varainhoitoasiakkaiden, Rahastojen tai Yhtiöiden omia toimeksiantoja ei lähtökohtaisesti yhdistellä. Mikäli yhdistämiselle on olemassa selkeä peruste (esim. Varainhoitoasiakkaiden samanaikainen allokaatiomuutos) eikä yhdistämisestä aiheudu osapuolten välisiä ristiriitoja, voidaan toimeksiannot yhdistää. Toteutetut toimeksiannot kohdennetaan tasapuolisesti huomioiden toimeksiannon määrä ja hinta sekä mahdollinen osittainen toteutuminen.

Näiden periaatteiden sisältöä ja asianmukaisuutta sekä toteutumista ja toimivuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti ja nämä periaatteet tarkistetaan vähintään vuosittain sekä silloin, kun tapahtuu olennaisia muutoksia, jotka vaikuttavat asiakkaan kannalta parhaan toteutuksen vaatimuksen toteutumiseen. Kulloinkin voimassa olevat periaatteet julkaistaan verkkosivuilla osoitteessa www.seligson.fi/suomi/asiointi/julkiset_asiakirjat.htm. Muutokset ja päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, jona ne julkaistaan verkkosivuilla.

Seligson & Co:lla on oikeus poiketa tilapäisesti näistä periaatteista markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vuoksi. Häiriötilanteissa Seligson & Co pyrkii kohtuullisin toimin tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on Varainhoitoasiakkaan tai Rahaston kannalta paras mahdollinen.

Kokonaisarvioinnin tekeminen

Toimeksiantojen toteutuksessa (Rahastot) tai toimeksiantojen vastaanottamisessa ja edelleen välittämisessä tarkastellaan mm. seuraavia seikkoja:

- kokonaisedullisuus: toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset ja todennäköinen toteutushinta (jos arvioitavissa)
  - toimeksiannon toteutuminen haluttuna ajankohtana
  - koko toimeksiannon toteutumisen todennäköisyys
  - sujuvan selvityksen todennäköisyys ja mahdolliset selvityksestä aiheutuvat maksut
  - toimeksiantojen suuruus ja luonne sekä
  - mahdolliset muut sellaiset seikat, jotka katsotaan kyseisen toimeksiannon kannalta olennaisiksi
- Em. seikkojen keskinäinen tärkeysjärjestys voi vaihdella kyseessä olevan Rahaston, Asiakkaan ja/tai toimeksiannon luonteen mukaan.

1. Varainhoitopalveluita koskevat erityispiirteet

Varainhoitoasiakkaan Seligson & Co:lle antamat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia. Asiakkaan antamien erityisten ohjeiden noudattaminen saattaa estää Seligson & Co:ta toteuttamasta toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä. Asiakkaiden antamat toimeksiannot toteutetaan saapumisjärjestyksessä.

Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet koskevat toimeksiantojen välittämistä edelleen toteutettavaksi. Toimeksiannot toteuttaa valittu välittäjä.

Seligson & Co pyrkii kaikin mahdollisin toimin asiakkaidensa kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos määräytyy normaalisti kokonaisvastikkeen perusteella (rahoitusvälineen toteutushinta + kustannukset). Arvioinnin perusteena olevien seikkojen tärkeysjärjestys voi kuitenkin vaihdella asiakkaan tai toimeksiannon tai rahoitusvälineen ja toteuttamispaikan ominaispiirteiden mukaan. Muu kuin kokonaisvastike voi muodostua merkittäväksi tekijäksi esim. silloin, kun toimeksiannon kohteena on epälikvidi rahoitusväline tai kyseessä on suuri toimeksianto. Allokaatiomuutosten yhteydessä kaikkien asiakkaiden toimeksiannot pyritään toteuttamaan mahdollisimman tasapuolisesti.

2. Rahastoja koskevat erityispiirteet

Toteuttaessaan Rahastojen toimeksiantoja ja antaessaan toimeksiantoja muiden yhteisöjen toteutettavaksi, Seligson & Co toteuttaa kaikki kohtuulliset toimet päästäkseen Rahastojen kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen yllä esitettyjen arviointiperusteiden mukaisesti.

Kokonaisarvioinnissa käytettävien tekijöiden suhteellista merkitystä määritettäessä huomioidaan lisäksi kunkin Rahaston tavoitteet, sijoituspolitiikka, mahdolliset säännöissä tai esitteessä määritellyt erityiset riskit sekä toimeksiannon/rahoitusvälineen/toteuttamispaikkojen erityispiirteet. Mahdolliset ristiriitatilanteet eri Rahastojen välillä pyritään identifioimaan ja ratkaisemaan ennen toimeksiannon toteuttamista tai antamista toteutettavaksi.

3. Välittäjien valinta

Seligson & Co ohjaa käyttämiensä välittäjien kautta kauppooja toteutettaviksi säännellyillä markkinapaikoilla tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Välittäjä voi ohjata toimeksiantoja toteutettaviksi myös muilla kuin edellä mainituilla kaupankäyntipaikoilla välittäjän toimeksiantojen toteutusperiaatteiden ja kyseessä olevan markkinakäytännön mukaan. Tieto Seligson & Co:n pääsääntöisesti käyttämistä välittäjistä on saatavilla verkkosivuilla osoitteessa www.seligson.fi/suomi/asiointi/julkiset_asiakirjat.htm

Seligson & Co valitsee käyttämänsä välittäjät huolellisesti ja painottaen Varainhoitoasiakkaan ja Rahaston kannalta kokonaisedullisuuden näkökulmaa. Pääasiallisesti vastapuolia arvioidaan säännöllisesti ja kilpailutetaan tarvittaessa. Vastapuolen valinnassa ja arvioinnissa huomiota kiinnitetään mm. vastapuolen perimiin kaupankäyntikuluihin, vastapuolen maineeseen toimialalla, tarjotun palvelun laatuun (mm. elektroninen kaupankäynti), selvityksen sujuvuuteen sekä kustannuksiin ja tapauskohtaisesti myös välittäjän asiantuntemukseen kyseisellä markkinalla/ kyseisten rahoitusvälineiden osalta. Tropic LatAm -rahaston välittäjät valitaan hyödyntäen rahaston neuvonantajan paikallistuntemusta ja välittäjävalintasuosituksia. Yhtiöt eivät ota vastaan / saa palkkionpalautuksia tai muita kannustimia käyttämiltään välittäjiltä.

Seligson & Co on varmistanut, että käytetyillä välittäjillä on toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet ja että niissä mainitut kaupankäyntipaikat vastaavat yhtiön näkemystä siitä, missä asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos saavutetaan. Välittäjillä on velvollisuus toteuttaa kaupat toimeksiannon mukaisesti parhaaseen mahdolliseen hintaan ("best execution" – velvoite).

Muita kuin julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä olevia rahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot annetaan viipymättä suoraan tai rahastoyhtiön osoittaman kolmannen osapuolen kautta sille rahastoyhtiölle tai yritykselle, joka hoitaa kyseistä rahastoa tai sen rahaliikennettä. Rahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot annetaan ja niiden toteutus tapahtuu kyseessä olevan rahaston sääntöjen mukaan.

LIITE 4: VARAINHOITOPALVELUT, NIISSÄ KÄYTETTÄVÄT RAHOITUSVÄLINEET JA NIIDEN ARVONMÄÄRITYS

4.1 TIETOA TARJOTTAVISTA VARAINHOITOPALVELUISTA JA NIISSÄ KÄYTETTÄVISTÄ RAHOITUSVÄLINEISTÄ

4.2 ARVONMÄÄRITYS

4.3 RAHOITUSVÄLINEIDEN OMINAISUUDET JA RISKIT

4.3.1 JOHDANTO

4.3.2 KESKEISIMMÄT RISKIKÄSITTEET

4.3.3 ERINÄISIIN RAHOITUSVÄLINEISIIN LIITTYVÄT TYYPILLISIMMÄT RISKIT

4.1 TIETOA TARJOTTAVISTA VARAINHOITOPALVELUISTA JA NIISSÄ KÄYTETTÄVISTÄ RAHOITUSVÄLINEISTÄ

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n (jäljempänä "Seligson & Co") tarjoaa varainhoitopalveluina täyden valtakirjan varainhoitoa, konsultatiivista varainhoitoa, sekä rahasto-osuuksien säilyttämistä. **Seligson & Co:n varainhoitopalveluihin sisältyvä sijoitusneuvonta on ei-riippumatonta**, sillä se perustuu pääasiallisesti yhtiön omiin tai yhteistyökumppaneiden rahastotuotteisiin.

- 1) Täyden valtakirjan varainhoito: palvelussa määritetään asiakkaan soveltuvuusarvion ja asiakaskohtaisesti sovittavan sijoituspolitiikan perusteella sijoitussalkku ja sitä hallinnoidaan asiakkaan puolesta.
- 2) Konsultatiivinen varainhoito: palvelussa määritetään yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan soveltuvuusarvion ja asiakaskohtaisesti sovittavan sijoituspolitiikan perusteella asiakkaalle sopiva sijoitussalkku ja/tai olemassa olevan salkun seurannan ja ylläpidon suunnitelma. Sijoituspäätökset tekee asiakas itse.
- 3) Rahastosäilytyspalvelu: palvelussa säilytetään asiakkaan aiemman sopimuksen perusteella merkittyjä rahasto-osuuksia (muut kuin Seligson & Co:n hallinnoimat rahastot tai arvo-osuusmuotoiset rahastot).

Kunkin palvelun ominaisuudet sekä asiakkaan kanssa sovittu / ehdotettu sijoitusstrategia on tarkemmin kuvattuna palvelukohtaisissa tarjouksissa, sopimuksissa, sopimusehdoissa ja sopimusten julkisissa liitteissä. Seligson & Co:n on tarjotessaan varainhoitoa hankittava asiakkaalta soveltuvuusarviointin tekemistä varten riittävät tiedot asiakkaan tai sen edustajan sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä, sekä lisäksi riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta ja tappionsietokyvystä sekä sijoitustavoitteista ja riskiprofiilista, jotta Seligson & Co voi tarjota asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palveluita. Soveltuvuutta arvioidaan, jotta Seligson & Co voisi toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti.

Palveluissa käytettävien rahoitusvälineiden riskejä kuvataan kohdassa 4.3. Palveluissa käytettäviä rahoitusvälineitä voidaan tarjota kaikille asiakasluokille (ei-ammattimainen/ammattimainen).

Seligson & Co tekee säännöllistä arviointia asiakassalkun soveltuvuudesta täyden valtakirjan ja konsultoivan varainhoidon ei-ammattimaisille yksityisasiakkaille. Säännöllistä rahoitusvälineiden soveltuvuuden arviointia ei tarjota muille asiakkaille.

Seligson & Co:n tarjoamissa varainhoitopalveluissa voidaan käyttää seuraavia rahoitusvälineitä (koti- tai ulkomaiset instrumentit):

Arvopaperit

- 1) osakeyhtiön osake ja muun yhteisön vastaava osuus sekä tällaisesta oikeudesta annettu talletustodistus;
- 2) joukkovelkakirja tai muu velkasitoumus sekä tällaisesta oikeudesta annettu talletustodistus;
- 3) muu arvopaperi, joka oikeuttaa hankkimaan tai myymään 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperin, taikka arvopaperi, jonka perusteella voi saada arvopaperin, valuutan, koron tai tuoton, hyödykkeen taikka muun indeksin tai arvon perusteella määräytyvän käteissuorituksen;
- 4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettu rahasto-osuus tai muu siihen rinnastettava yhteissijoitusyrityksen osuus.

Johdannaisia tai strukturoituja tuotteita ei käytetä. Mikäli käytetään, niiden käytöstä sovitaan kirjallisesti asiakkaan kanssa ja asiakkaalle toimitetaan erillinen kuvaus niiden kuluista, sijoittajakohderyhmästä, hinnoittelusta ja riskeistä.

Asiakaskohtaiset sijoituskohteet ja –rajoitukset (ml. käteisvarat ja rahamarkkinavälineet) määritellään asiakassopimuksen laatimisen yhteydessä.

4.2 ARVONMÄÄRITYS

Arvonmääritys suoritetaan markkinahintaan, jotka saadaan julkisesta hinnanseurantajärjestelmästä tai muusta vastaavasta palvelusta. Valuuttamääräiset markkinahinnat muunnetaan euroiksi.

Osakkeiden, osakesidonnaisten instrumenttien ja johdannaisopimusten osalta markkinahinta on viimeinen kaupankäyntikurssi. Mikäli kyseisellä arvopaperilla ei ole arvostuspäivänä tehty kauppooja, käytetään viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia, mikäli se on osto- ja myyntinoteerausten välissä. Jos viimeinen kaupankäyntikurssi on myyntinoteerausta korkeampi tai ostonoteerausta alhaisempi, käytetään joko osto- tai myyntinoteerausta sen mukaan, kumpi on lähempänä viimeistä kaupankäyntikurssia.

Joukkolainat arvostetaan pääsääntöisesti osto- ja myyntinoteerausten keskiarvona. Luotettavien noteerausten saamiseksi arvostus ajoitetaan lähelle markkinoiden sulkeutumishetkeä. Rahamarkkinavälineet arvostetaan pääsääntöisesti rahamarkkinoiden korkonoteerausten mukaan muodostuvan tuottokäyrän perusteella, huomioiden kulloinkin markkinoilla vallitseva tuottoero (yield spread). Arvostus tehdään päivittäin kun euribor- tai muun viitekorkokäyrän taso on vahvistunut. Mikäli rahamarkkinavälineelle on saatavilla luotettavia noteerauksia julkisen hinnanseurantajärjestelmän välityksellä, arvostetaan se em. järjestelmän välityksellä julkaistujen osto- ja myyntinoteerausten keskiarvona. Koron kertyminen huomioidaan korkosijoitusten arvostuksessa.

Sijoitusrahastojen osalta arvo määritellään rahastoyhtiön ilmoittaman osuuden arvon mukaan. Jotta varainhoidossa käytettävien vertailuindeksien sekä rahastojen arvostushetket saadaan mahdollisimman lähelle toisiaan, Seligson & Co voi arvostaa rahastot uudelleen käyttäen viimeisintä kaupantekokurssia tai käyttää vertailuindeksin arvona rahaston arvonlaskentahetken laskennallista arvoa.

Mikäli sijoituskohteen arvoa ei voida luotettavasti vahvistaa edellä kuvatuilla tavoilla, arvostetaan se parhaan markkinoilla saatavilla olevan tiedon mukaisesti. Mikäli Asiakas haluaa, arvonmääritys voidaan tehdä myös muulla kuin edellä määritellyllä tavalla sopimalla siitä kirjallisesti erikseen.

4.3 TIETOA RAHOITUSVÄLINEIDEN OMINAISUUKSISTA SEKÄ NIIHIN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ

4.3.1. Johdanto

Sijoittamiseen ja rahoitusvälineisiin liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää kokonaan tai osittain. Esimerkiksi osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet ovat rahoitusvälineitä, joihin liittyy riski sijoitetun pääoman menettämisestä. Seligson & Co ei takaa Asiakkaalle tuottoa eikä omaisuuden arvon säilymistä.

Sijoitustoiminnan riskien hallinnoimisessa tärkeää on sijoitusaika. Alla olevassa taulukossa on listattu yleiset sijoitusaikasuosituksemme instrumenttityypeittäin. Suositukset ovat väistämättä epävarmoja arvioita; ne perustuvat historialliseen tietoon ja arvioijien näkemyksiin. Varmaa tietoa eri markkinoiden ja sijoitusinstrumenttien tulevasta kehityksestä ei ole.

Lyhyet korot	1 – 3 kk
Pitkät korot	yli 3 vuotta
Osakkeet	yli 7 vuotta
Erityisriskiä sisältävät osakkeet (esim. kehittyvät markkinat)	yli 10 vuotta

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan on syytä perehtyä sijoitusmarkkinoihin, eri sijoitusvaihtoehtoihin, sijoitustoiminnan verotuksellisiin vaikutuksiin sekä sijoitustoimintaa koskevan sopimuksen ja ehtojen sisältöön, jotta asiakas voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja mahdolliset vaikutukset asiakkaan taloudelliseen asemaan. Asiakkaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että sijoituspalveluun liittyvät kustannukset heikentävät sijoitustuottoa ja että historiallinen arvonkehitys ei ole tae tulevasta vastaavasta kehityksestä. Asiakas vastaa itse sijoitustoiminnan taloudellisista tuloksista ja sijoitustoiminnan vaikutuksesta verotukseensa.

Alle on koottu tietoa yleisimmistä rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä. Jäljempänä olevat tiedot rahoitusvälineistä ja niiden riskeistä eivät ole tyhjentyviä. Sijoittajan tulee aina perehtyä huolellisesti rahoitusvälineitä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, ymmärtääkseen rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja mahdolliset vaikutukset sijoittajan taloudelliseen asemaan. Lisätietoja jäljempänä luetelluista sekä muista rahoitusvälineistä ja riskeistä saa pyydettäessä Seligson & Co:lta.

4.3.2. Keskeisimmät riskikäsitteet

Sijoittamiseen liittyy aina riskejä. Jos salkussa on muita kuin täysin riskittömiä sijoituksia, niin ei ole vain todennäköistä vaan täysin varmaa, että salkun arvo laskee joillakin periodeilla. Toisaalta ilman riskinottoa ei voi saada merkittävää tuottoa, joten riskiä ei tule kokonaan välttää. Tärkeää kuitenkin on, että sijoittaja ymmärtää salkkunsu sijoituksiin liittyvät riskit ja miettii ne nimenomaan omaan tilanteeseensa sopiviksi. Riskin lajeja on monia. Rahoitustieteessä ja tiedotusvälineissä riski rinnastetaan usein volatilitteettiin eli sijoituskohteen arvonkehityksen heiluntaan. Historialliseen volatilitteettiin pätee kuitenkin sama kuin historialliseen tuottoon: se ei ole tae tulevasta. Volatilitteettiluvut löytyvät neljännesvuosikatsauksistamme sekä internetistä.

Seuraavassa on käsitelty lyhyesti yleisimpiä sijoittamisen riskejä.

Yleinen osakemarkkinariski

Osakesijoituksiin liittyy aina suuri riski äkillisestä arvonlaskusta. Markkinoiden hintaliikkeet saattavat olla rajuja ja niitä on hyvin usein käytännöllisesti katsoen mahdotonta ennustaa etukäteen.

Suurten heilahtelujen vuoksi osakkeisiin kannattaakin sijoittaa vain pitkäjänteisesti, useiden vuosien aikajänteellä. Lisäksi kannattaa muistaa, että hajauttaminen maantieteellisesti, toimialoittain ja yhtiökoon mukaan tasaa merkittävästi riskejä.

Erityiset markkinariskit

Maantieteellisiin markkoihin, eri toimialoihin ja sijoitustyyliin liittyy aina omat riskinsä. Esimerkiksi niin sanotuilla kehittyvillä markkinoilla on yleisen osakeriskin lisäksi monia markkinoiden ja markkinaosapuolten toimintaan liittyviä erityisriskejä.

Eri toimialoihin liittyy ja sijoitustyyliin liittyvät omat riskinsä. Välillä jokin toimiala tai sijoitustyyli saattaa olla sijoittajien suosiossa ja joskus taas pahastikin "poissa muodista". Paras suoja muoti-ilmiöiden ja markkinakohtaisten suhdanteiden riskejä vastaan on hyvä hajautus eri maantieteellisille alueille ja toimialoille.

Salkunhoitajariski

Aktiivisesti hallinnoituissa rahastoissa tai muussa aktiivisessa varainhoidossa yleisen osakemarkkinariskin rinnalle tulee riski siitä, että salkunhoitaja aktiivisilla päätöksillään tuottaa yleistä markkinakehitystä huonomman tuloksen.

Aktiivisen hallinnoinnin tavoitteena on useimmiten sijoituskohteena olevan markkinan keskiarvoa parempi tulos ja siksi salkunhoitajat tekevät tietoisesti riskipitoisia sijoituspäätöksiä.

Aktiivisen salkunhoidon riski korostuu, jos hallinnointikustannukset ovat korkeat. Tällöin salkunhoitajan tulee "saada kiinni" hallinnointikulujen aiheuttama alituohto ennen kuin hän voi ryhtyä ansaitsemaan osuudenomistajilleen markkinatuottoa parempaa tulosta.

"Sijoittamattomuusriski"

Yksi yleisimmin toteutuvia riskejä johtuu markkinoilta poissaolosta. Osakemarkkinoiden oletettu tuotto on pitkällä aikavälillä tili- ja korkotuottoja parempi eikä siitä kannata luopua, jos pystyy kantamaan osakemarkkinoihin liittyvät arvonheilahteluriskit. Sijoittajien yritykset "ajoittaa markkinoita" epäonnistuvat usein.

Korkoriski ja luottoriski

Yleinen korkotaso vaikuttaa korkosijoitusten tuottoihin. Jos korkotaso nousee, niin korkorahastojen tuotot yleensä laskevat joksikin aikaa ennen kuin nousevat uuden korkeamman korkotason mukaisiksi. Korkosijoitusten arvonheilahtelut ovat sitä voimakkaampia mitä pidempiaikaisiin korkopapereihin sijoitetaan. Lyhyiden korkojen arvonkehitys on yleensä hyvin tasaista.

Tavallaan korkoriskiä on myös se, että korkoa ei kerry, hyvänä esimerkkinä monet pankkien käyttelytilit. Monissa pääomaturvattuina markkinoiduissa tuotteissa turva koskee vain euromääräistä nominaaliarvoa. Inflaatio syö pääoman ostovoimaa sijoitusaikana ja sijoittaja menettää riskittömän korkotuoton. Tällä saattaa esimerkiksi viiden vuoden indeksilainan kohdalla olla merkittäväkin vaikutus.

Luottoriski toteutuu, jos korkorahasto sijoittaa velkakirjaan, jonka liikkeeseen laskija ei pysty suoriutumaan velkakirjan mukaisista velvoitteistaan.

Valuuttariski

Valuuttariski liittyy kaikkiin sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Valuuttariski voi toimia myös toisinpäin, jolloin arvonmuutokset näkyvät sijoittajalle positiivisina.

Sijoittaminen eri valuutoissa noteerattuihin arvopapereihin on yksi hajautuksen ulottuvuus. Sijoitusrahastojen osalta passiiviset rahastot eivät yleensä valuuttasuojaa sijoituksiaan. Aktiivisissa rahastoissa salkunhoitajalla voi olla valuuttanäkemyksensä, jonka perusteella hän saattaa sijoittaa valuuttamarkkinoille.

Valuuttasuojauskin on arvopaperikauppaa, jossa sekä ostaja että myyjä pyrkivät tekemään voittoa ja se voi siten sekä onnistua että epäonnistua. Kustannuksia syntyy kuitenkin aina. Siksi pitkäjänteisen sijoittajan kannalta on järkevää, että valuuttahajautus tulee "ilmaiseksi" eri valuutoissa noteerattujen arvopapereiden kautta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski toteutuu, jos arvopaperille jota halutaan myydä ei löydy ostajia, ainakaan tarpeeksi. Tyypillisiä tilanteita ovat suuret myyntitoimeksiannot pienempien yhtiöiden osakkeille ja markkinoiden erikoistilanteet, esimerkiksi vuoden 2008 "finanssikriisi".

Vastapuoliriski

Sijoittajalla on monia vastapuolia: kaupankäynnissä, säilytyksessä, arvopaperilainauksessa, talletuksissa, jne. Tiukoillakaan sopimuksilla ja huolellisella valinnalla ei pystytä poistamaan kokonaan riskiä siitä, että sijoittaja voisi kärsiä tappioita, mikäli jokin vastapuoli ei selviä velvoitteistaan. Vastapuoliriskien toteutuminen ei ole ollut yleisesti käytettyjen arvopapereiden markkinoilla tavallista.

4.3.3. ERÄISIIN RAHOITUSVÄLINEISIIN LIITTYVÄT TYYPILLISIMMÄT RISKIT

4.3.3.1 Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen arvopaperi. Osakkeen hinta perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeeseen sijoittaminen oikeuttaa myös yhtiön maksamaan osinkoon.

Osakesijoitusten tyypillisimpiä riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä riski, markkinariski ja kaupankäynnin volyyymiin liittyvä riski (likviditeettiriski). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttavat mm. yhtiön tulevaisuudennäkymät ja markkinoiden yleinen kehitys. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. yrityksen toimiala, lainsäädännön muutokset sekä mm. yrityksen liikkeeseen laskemien osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräraisten osakkeiden arvoon liittyy myös valuuttariski.

Sijoittaja voi menettää koko osakkeisiin sijoittamansa pääoman, jos yhtiö joutuu konkurssiin. Lisäksi nk. kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempänä, sillä näille markkinoille voi olla tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Yhtiö saatetaan esim. kansallistaa, jolloin omistaja voi menettää omistusoikeutensa.

4.3.3.2 Korkoinstrumentit

Korkoa tuottavissa rahoitusvälineissä riski liittyy sijoituksen voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtuvaan kurssimuutokseen (kurssiriski) markkinakorkojen muuttuessa. Toinen riskitekijä on, että liikkeeseenlaskija ei ehkä pysty maksamaan takaisin lainaa (luottoriski). Lainat, joiden takaisinmaksulle on asetettu täysi vakuus, sisältävät pienemmän riskin kuin vakuudettomat lainat.

Tyypillisimmät korkoinstrumentteihin liittyvät riskit ovat korkoriski ja luottoriski. Korkotason nousu laskee korkoinstrumentin myyntiarvoa jälkimarkkinoilla ja korkotason lasku puolestaan lisää arvoa. Ei euromääräisiin korkoinstrumentteihin voi liittyä myös valuuttakurssiriskiä.

Yleisesti voidaan sanoa, että korkoa tuottavien välineiden tappioriski on pienempi kuin osakkeiden. Korkean luottoluokituksen omaavan liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskema korkoa tuottava rahoitusväline voi siten olla hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka haluaa minimoida riskin siitä, että sijoituspääoma menettää arvoaan. Erilaiset korkoinstrumentit sopivat hyvin lyhyen aikavälin säästämiseen. Myös pitkän aikavälin säästämässä, jossa pääomaa ei haluta vaarantaa, esimerkiksi eläkkeen kartuttamistarkoituksessa, ovat korkoa tuottavat sijoitukset erittäin tavallisia. Korkoa tuottavan sijoituksen haittapuoli on, että sen arvonnousu on yleisesti ottaen matala. Esimerkkejä korkoa tuottavista sijoituksista ovat säästötilit, yksityiset obligaatiot ja korkorahastot.

4.3.3.2.1 Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumenteilla tarkoitetaan valtion, yritysten ja yhteisöjen liikkeeseenlaskemia lyhytaikaisia, korkeintaan 12 kuukauden mittaisia sijoituksia. Rahamarkkinainstrumentteihin luetaan valtionvelkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, kuntatodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper). Rahamarkkinasijoitukset ovat pääsääntöisesti ns. nollakorkoisia todistuksia (diskonttopapereita), jonka haltijalle liikkeeseenlaskija maksaa todistukseen merkittynä eräpäivänä nimellisarvon. Nollakorkoisten rahamarkkinasijoitusten tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon tai takaisinmyyntihinnan erotuksena. Rahamarkkinainstrumentteihin liittyy kaksi tyypillistä riskiä. Toinen on korkotason vaihtelusta ja instrumentin maturiteetista eli laina-ajasta johtuva riski (korkoriski), ja toinen liikkeeseenlaskijan / talletuksensaajan maksukykyyn liittyvä riski (luottoriski). Luottoriskin merkitys korostuu korkoinstrumenteissa, joissa liikkeeseenlaskijan luottoluokitus on alhainen.

4.3.3.2.2 Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalaina on valtion, kunnan tai yrityksen liikkeelle laskema laina, jolla nostetaan vierasta pääomaa. Joukkovelkakirjalainan voimassaoloaikana velkakirjan haltija vastaanottaa säännöllistä korkoa, jota kutsutaan kuponkikoroksi. Poikkeuksia tästä ovat esimerkiksi nollakuponkilainat, joista ei makseta korkoa, mutta jotka myydään alennuksella. Lainaa maksetaan takaisin laina-ajan päättyessä.

Joukkovelkakirjalaina voi olla joko kiinteäkorkoinen tai vaihtuvakorkoinen. Joukkovelkakirjojen arvo määritellään kassavirojen arvon kautta, jotka riippuvat korkotason vaihtelusta. Kassavirat muodostuvat kuponkikoroista ja lainan pääoman takaisinmaksuista. Joukkovelkakirjalainan arvo määräytyy markkinoilla vallitsevan tuottovaatimuksen eli diskonttokoron mukaisesti.

4.3.3.3 Sijoitusrahastot

Rahoitusvälineisiin ja niiden yhdistelmiin voidaan tehdä sijoituksia suorien sijoitusten lisäksi useimmiten myös sijoitusrahastojen kautta. Sijoitusrahastoa voidaan kuvata salkuksi, jossa on erilaisia rahoitusvälineitä, esimerkiksi osakkeita ja obligaatioita. Rahaston omistavat yhdessä kaikki rahastossa säästävät osakkaat ja sitä hallinnoi rahastoyhtiö. Sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri rahoitusvälineisiin, jotka muodostavat sijoitusrahaston.

Sijoitusrahastot voidaan jakaa eri tyyppeihin sen perusteella millaisiin rahoitusvälineisiin rahasto sijoittaa. Rahasto voi sijoittaa esimerkiksi osakkeisiin (osakerahasto), korkoinstrumentteihin (korkorahasto) tai niiden yhdistelmiin (sekarahasto). Rahasto voi sijoittaa myös toiseen rahastoon (rahasto-osuusrahasto). Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan rahastoihin, jotka jakavat voittoa vuosittain sekä kasvurahastoihin, joissa voitto kasvatetaan rahasto-osuuden arvoa. Samassa rahastossa voi olla sekä tuotto- että kasvusuuksia.

Rahaston säännöistä ilmenevät rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen. Useimmat sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita. Eräät rahastot kuitenkin poikkeavat näistä periaatteista, jolloin niitä kutsutaan erikoissijoitusrahastoiksi.

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen. Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi. Sen lisäksi erikoissijoitusrahastojen osuuksien lunastukset voivat olla mahdollisia vain tiettyinä ajankohtina esim. kerran kuukaudessa tai harvemmin. Vieraan valuutan määristen rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään rahastoesitteissä.

Lisätietoja rahastoista www.seligson.fi.

4.3.3.4 Muuta

Sijoitukset pankkien liikeeseenlaskemiin rahoitusvälineisiin (ml. pankkitilit)

Pankkia uhkaavassa kriisitilanteessa, mikäli pankin omat elvytystoimet eivät palauttaisi pankkia elinkelpoiseksi, voidaan pankki asettaa kriisihallintoon ja pankin tappioita kattaa sijoittajavastuulla. Nämä toimet voivat tarkoittaa esimerkiksi osakkeiden arvon leikkaamista tai nolllaamista, velkakirjojen arvon alentamista tai muuntamista omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi. Toimia jatketaan, kunnes pankin tappiot on katettu ja pankilla on riittävästi omaa pääomaa. EU-tasolle perustettu yhteinen kriisintarkaisurahasto voi rahoittaa kriisintarkaisua sellaisessa tilanteessa, jossa sijoittajavastuulla ei voitaisi kattaa pankin koko rahoitustarvetta. Sijoittajavastuun tarkoittamien leikkausten ulkopuolelle jäävät talletussuojan piiriin kuuluvat varat ja mm vakuudelliset velat. Pankkia uhkaavassa kriisitilanteessa voi pankin osakkeisiin tai velkakirjoihin sijoittaneelle sijoittajalle aiheutua menetyksiä esim. seuraavasti:

- Pankkien osakkeet: Osakepääoman arvoa voidaan alentaa tai osakkeita mitätöidä.
- Pankkien velkakirjat: Velkakirjojen arvoa voidaan alentaa tai muuntaa omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi.

Talletussuoja

Suomessa talletussuojarahasto turvaa tallettajien saamiset tilinpitäjäpankin maksukyvyttömyystilanteessa. Tallettajan talletusten pääoma ja korko korvataan talletussuojarahastosta 100 000 euroon saakka. Talletussuojan ulkopuolelle jäävät tietyt yhteisöt (kuten julkisyhteisöt, luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt, vakuutusyhtiöt) sekä pankkien muut velkainstrumentit, kuten sijoitustodistukset tai rahamarkkinasijoitukset. Talletussuoja vaihtelee pankin maan mukaan, esim. talletukset ruotsalaisen pankin sivuliikkeessä (esim. Nordea ja Handelsbanken) ovat Ruotsin talletussuojan piirissä.

Sijoituspalveluyrityksen nimissä asiakkaan lukuun avatut asiakasvaratilit

Nämä asiakasvaratilit pidetään erillään sijoituspalveluyrityksen varoista ja veloista, mutta asiakasvaratileillä olevia varoja koskee riski tilinpitäjäpankin maksukyvyttömyydestä. Asiakasvaratilit eivät ole talletussuojan vaan sijoittajien korvausrahastosuojan piirissä.

Sijoitusrahaston nimissä olevat pankkitilit

Sijoitusrahastoilla ei ole Sijoittajien korvausrahaston suojaa eivätkä ne ole talletussuojan piirissä. Sijoitusrahaston varat kuuluvat sen osuudenomistajille ja varoja säilytetään aina erillään Rahastoyhtiön ja toisen sijoitusrahaston varoista. Sijoitusrahaston varoja ei voida ulosmitata Rahastoyhtiön velasta.

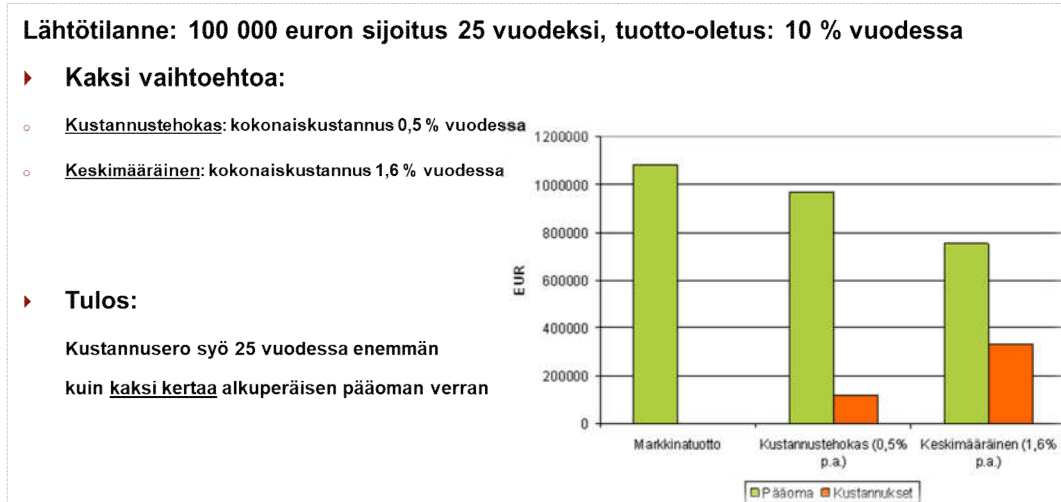
LIITE 5 KUVAUS SIOITUSPALVELUIDEN JA RAHOITUSVÄLINEIDEN KULUISTA

Tässä liitteessä kuvataan Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n ("Seligson & Co") tarjoamiin sijoituspalveluihin liittyviä kuluja. Toteutuneet kulut sekä sijoituspalvelusta että rahoitusvälineistä raportoidaan Asiakkaalle vuosittain jälkikäteen.

A. Esimerkki kustannusten vaikutuksesta tuottoon

Sijoittamisen kustannukset vähentävät sijoitusten tuottoa ja kustannusten vaikutus kumuloituu pitkällä aikavälillä. Alla olevassa esimerkissä on oletettu kaksi keskenään samanlaista sijoitussalkkua, joista toisen kokonaiskustannus on 0,5 % vuodessa ja toisen 1,6 % vuodessa. Jälkimmäinen kustannustaso vastaa (suurin piirtein, vuosittaista vaihtelua esiintyy) suomalaisten osakerahastojen (pl. indeksirahastot) keskimääräistä vuosikustannusta.

Huom! "Kokonaiskustannus" -nimistä tunnuslukua ei esiinny sijoitusrahastojen avaintietoositteissä eikä kaikkien sijoitusrahastojen raporteissa. Seligson & Co:n hallinnoimien rahastojen osalta se raportoidaan neljännesvuosikatsauksissa. Yleisesti käytössä olevat tunnusluvut "juoksevat kulut" ja "TER" ovat alempia kuin "kokonaiskustannus", koska ne eivät sisällä esimerkiksi rahastojen käymän arvopaperikaupan kustannuksia.

B. Sijoituspalvelusta perittävät kulut

Seligson & Co perii varainhoitopalvelusta Asiakkaan kanssa sopimusliitteessä sovittu palkkion. Mikäli yksittäisen toimenpiteen hintaa ei ole määritelty liitteessä taikka siitä ei ole erikseen sovittu, Seligson & Co on oikeutettu perimään toimenpiteen aiheuttamat kulut ja kohtuullisen palkkion.

Palkkio veloitetaan neljännesvuosittain jälkikäteen. Prosenttimääräinen palkkio lasketaan kuukausittain kunkin kuukauden viimeisen päivän salkun markkina-arvojen mukaan. Salkun arvo lasketaan **Julkisen liitteen 3** (Kuvaus rahoitusinstrumenteista) mukaisesti. Seligson & Co:lla on oikeus veloittaa palkkio Sopimuksen piiriin kuuluvista rahavaroista, jollei Asiakas ole reklamoinut laskun johdosta kahden viikon sisällä laskun lähettämisestä.

Rahastosäilytyspalvelusta peritään säilytyspalveluehtojen ja hinnaston mukainen palkkio.

Mikäli Seligson & Co saa palveluissa käytetyiltä rahastoilta palkkionpalautuksia, maksetaan saadut palkkiot kokonaisuudessaan Asiakkaalle. Tarkemmat tiedot kannustimista on kerrottu **Julkisessa liitteessä 2** (Kuvaus menettelytavoista eturistiriitatilanteissa).

C. Rahoitusvälineistä perittävät kulut

Sijoitusrahastosijoituksista peritään sijoittajalta rahastojen sääntöjen mukaiset hallinnointi- ja muut palkkiot. Rahastosijoitukset Seligson & Co:n hallinnoimiin rahastoihin ovat Seligson & Co:n suurasiakehinnaston piirissä.

Arvopapereiden (suorat sijoitukset) säilyttämisestä ja hoitamisesta aiheutuvat palkkiot veloitetaan sopimuksen piiriin kuuluvista rahavaroista säilyttäjän laskun mukaisesti.

Seligson & Co ei veloita Asiakkaalta välityspalkkioita tai toimeksiantopalkkioita. Asiakas on velvollinen maksamaan salkun hoitamisesta syntyvät välityspalkkiot ja muut toimitusmaksut kunkin käytetyn välittäjän hinnaston mukaisesti.

Rahoitusväline	Peritään tapahtuman yhteydessä*	Muu rahoitusvälineeseen liittyvä kulu
Sijoitusrahastolain mukainen rahasto (UCITS)	Rahastoyhtiölle maksettava merkintä- ja lunastuspalkkio tai rahaston perimä kaupankäyntipalkkio.	Rahastoyhtiön perimä hallinnointi-, säilytys- ja säilytysyhteisöpalkkio, mahdollinen tuottosidonnainen palkkio, mahdollinen ulkomaista rahastoa koskeva vero
Vaihtoehtorahasto (ei UCITS)	Rahastoyhtiölle maksettava merkintä- ja lunastuspalkkio tai rahaston perimä kaupankäyntipalkkio.	Rahastoyhtiön perimä hallinnointi-, säilytys- ja säilytysyhteisöpalkkio, mahdollinen tuottosidonnainen palkkio, mahdollinen ulkomaista rahastoa koskeva vero, muu rahastotyyppiin liittyvä mahdollinen kulu tai palkkio.
Pörssinoteerattu sijoitusrahasto (ETF)	Välityspalkkio välittäjälle tai **.	Rahastoyhtiön perimä hallinnointi-, säilytys- ja säilytysyhteisöpalkkio, mahdollinen tuottosidonnainen palkkio, mahdollinen ulkomaista rahastoa koskeva vero ja arvopaperin säilytyspalkkio. Mahdolliseen primääritapahtumaan liittyvä muu kulu tai palkkio.
Noteerattu osake	Välityspalkkio välittäjälle.	Arvopaperin säilyttäjän perimä säilytyspalkkio (jälkikäteen)
Joukkovelkakirjalaina	**	Arvopaperin säilyttäjän perimä säilytyspalkkio (jälkikäteen)
Rahamarkkinavälineet	**	Mahdollinen arvopaperin säilyttäjän perimä säilytyspalkkio (jälkikäteen)
Muu esim. noteeraamaton osake	välityspalkkio välittäjälle, vero, muu kulu	Mahdollinen arvopaperin säilyttäjän perimä säilytyspalkkio (jälkikäteen)

* Valuuttamääräiset tapahtumat: valuuttakaupan tekijä (pankki) perii valuuttakaupan kulun. Kulu sisältyy valuuttakaupan kurssiin eikä ole eriteltävissä tai raportoitavissa erikseen.
** Sisältyy välittäjän osto- ja myyntilaidan erotukseen eikä ole eriteltävissä tai raportoitavissa erikseen.

LIITE 6 ASIAKASNEUVONTA JA OIKEUSSUOJAKEINOT

Sijoituspalvelulain mukaan palveluntarjoajan on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi tai ammattimaiseksi asiakkaaksi. Luokittelu tapahtuu lain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokituksella on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Julkisessa liitteessä 1 (Asiakasluokitus ja sen vaikutukset) on kuvattu yksityiskohtaisesti asiakasluokittelun perusteet, luokittelun vaikutus sekä korvausrahastosuoja ja korvusedellytykset.

Palveluun ja sopimuksiin liittyvissä kysymyksissä asiakkaan tulee ottaa ensisijaisesti yhteyttä Yhtiön asiakaspalveluun, puh. 09-6817 8200. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Yhtiölle palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan. Mahdolliset valitukset tulee toimittaa kirjallisesti Yhtiölle. Postilähetyksiä voi maksutta toimittaa:

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj
VASTAUSLÄHETYS
Tunnus 5010234
00003 HELSINKI

Asiakasvalitus voi olla vapaamuotoinen. Valituksesta on käytävä ilmi asiakkaan nimi, yhteystiedot sekä mahdollisimman yksityiskohtainen kuvaus valitukseen johtaneesta tapahtumasta. Valitukset käsitellään mahdollisimman ripeästi ja niistä lähetetään kirjallinen vastaus asiakkaalle joko sähköpostitse tai kirjeitse.

Seligson & Co on Sijoittajien korvausrahaston jäsen. Seligson & Co:n kanssa sijoituspalvelusopimussuhteessa olevat ei-ammattimaiset asiakkaat ovat korvausrahaston suojan piirissä. Korvausrahaston yhteystiedot:

Sijoittajien Korvausrahasto c/o Finanssialan Keskusliitto
Osoite: Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin: 020 793 4245
Internet www.sijoittajienkorvausrahasto.fi

Seligson & Co:n hallinnoimilla sijoitusrahastoilla ei ole Sijoittajien korvausrahaston suojaa eivätkä ne ole talletussuojan piirissä. Sijoitusrahaston varoja säilytetään aina erillään Rahastoyhtiön ja toisen sijoitusrahaston varoista eikä sijoitusrahaston varoja voida ulosmitata Rahastoyhtiön velasta.

Mikäli asiakassuhteeseen sovelletaan kuluttajansuojalainsäädäntöä, Asiakkaalla on käytettävissään ainakin seuraavat tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot:

FINE - Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta antaa ilmaista neuvontaa ja selvittelyapua finanssialan asiakkaille vakuutus-, pankki- ja arvopaperiasioissa. FINE antaa neuvontaa koskien muun muassa lainsäädäntöä, sopimusehtoja ja finanssialan menettelytapoja. FINE:n yhteydessä toimivat Vakuutuslautakunta, Pankkilautakunta ja Arvopaperilautakunta, jotka antavat suositusluonteisia lausuntoja kirjallisen pyynnön perusteella. Lautakuntien lausuntoa voi pyytää, jos vakuutus- ja rahoitusneuvonnan tarjoama selvittely- ja neuvonta-apu ei ole riittävää ongelmien ratkaisemiseksi.

Palvelu on maksutonta ja se on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa palveluja tarjoavaan Yhtiöön.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta	sähköposti info@fine.fi
Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki	puhelin 09 6850 120
Yhteydenottolomake: www.fine.fi	

Kuluttajariitalautakunta

Kuluttajariitalautakunta on puolueeton ja riippumaton asiantuntijaelin, jonka jäsenet edustavat tasapuolisesti kuluttajia ja elinkeinonharjoittajia. Lautakunta linjaa ja ohjaa kuluttajaoikeutta vakiintuneella ratkaisukäytännöllään ja uusilla täysistuntoratkaisuillaan. Valituslomakkeen sekä ohjeita ja neuvoja saa kuluttajaoikeusneuvolta sekä kuluttajariitalautakunnan [www-sivuilta](http://www.sivuilta).

Kuluttajariitalautakunta	Sähköposti: kril@oikeus.fi
Hämeentie 3 tai PL 306, 00531 Helsinki	Puhelin 029 566 5200
	www.kuluttajariita.fi

LIITE 7 KUVAUS ASIAKASVAROJEN KÄSITTELYSTÄ JA SÄILYTTÄMISESTÄ

Tässä liitteessä 7 kuvataan, kuinka Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:ssä ("Seligson & Co") säilytetään yhtiön haltuun luovutettuja asiakasvaroja, kuten asiakkaan rahavaroja, rahasto-osuuksia sekä muuta koti- ja ulkomaista varallisuutta.

Asiakasvarat säilytetään aina luotettavalla tavalla erillään Seligson & Co:n varoista. Seligson & Co ei säilytä hoidossa olevaa arvopaperiomaisuutta. Salkunhallinta- ja kirjanpitojärjestelmien avulla varmistetaan, että asiakkaan varat voidaan milloin tahansa erottaa yhtiön omista ja muiden asiakkaiden varoista. Lisäksi asiakkaiden varoja ja niiden muutoksia voidaan luotettavasti ja jatkuvasti seurata sekä kokonaisuutena että erikseen kunkin asiakkaan osalta.

Seligson & Co vastaa siitä, että se valitsee käyttämänsä säilyttäjät huolellisesti ja seuraa aktiivisesti niiden toimintaa.

Asiakkaiden kanssa ei tehdä omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä.

Rahasto-osuudet

Sijoitusrahastoon sijoittaneet asiakkaat omistavat yhdessä sijoitusrahaston varat rahasto-osuuksiensa suhteessa. Rahasto-osuuksien osuudenomistajaluetteloa ylläpidetään kunkin rahaston käytäntöjen mukaan esimerkiksi sitä hallinnoivassa rahastoyhtiössä tai erillisessä asiakkuuksien hallinnoinnin yhtiössä (ulkomaiset rahastot). Kunkin sijoitusrahaston varat säilytetään erillään muiden sijoitusrahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista.

Johtuen eroista eri maissa voimassa olevissa säännöksissä ja käytännöissä, ulkomaiset rahasto-osuudet voidaan joissain tapauksissa säilyttää asiakkaan lukuun Seligson & Co:n nimissä olevilla yhteistileillä, tällöin asiakkaan rahasto-omistukset eritellään Seligson & Co:n kirjanpidossa asiakkaan omaisuudeksi. Sijoitukset näihin rahastoihin rekisteröidään Seligson & Co:n nimiin asiakkaiden lukuun kunkin rahastoyhtiön ylläpitämässä rekisterissä siinä maassa, johon kyseinen rahasto on rekisteröity. Asiakaskohtainen rekisteri osuuksista ylläpidetään Seligson & Co toimesta. Seligson & Co voi luovuttaa asiakastietoja kyseiselle rahasto-/hallinnointiyhtiölle rahastoa koskevien lakien tai viranomais määräysten mukaisesti. Osuudet säilytetään erillään Seligson & Co:n varoista. Näitä osuuksia ei voi siirtää Asiakkaan eikä kolmannen osapuolen hallintaan eikä niistä voi saada osuustodistusta. Asiakas ei ilman tekemäänsä eri sopimusta kyseisen rahaston kanssa voi niiden perusteella käyttää suoralle rahastoon sijoittavalle osuudenomistajalle kuuluvia oikeuksia (esim. osallistua osuudenomistajien kokoukseen).

Rahavarat

Asiakkaan Seligson & Co:lla olevat rahavarat säilytetään Seligson & Co:n asiakasvarojen tilillä asiakkaiden lukuun tai asiakaskohtaisilla pankkitileillä talletuspankissa ja/tai sijoitetaan rahamarkkinarahastoon. Panakit ovat antaneet kuittaamattomuussitoumukset asiakasvaratileillä oleviin varoihin.

Osakkeet, JVK:t ja ETF-rahastot

Asiakkaiden arvo-osuusmuotoiset arvopaperit (suorat sijoitukset) säilytetään Asiakkaan nimiin avatuilla säilytystileillä.

Säilyttäjät vastaavat säilytyksissä olevista arvopapereista kyseisen maan lakien ja määräysten mukaisesti. Ulkomaisia arvopapereita säilytetään paikallisen hyväksytyin markkinakäytännön mukaisesti. Kansainvälisen käytännön mukaan Seligson & Co:n alisäilyttäjät voivat esimerkiksi edelleen säilyttää arvopapereita ja arvo-osuuksia omilla alisäilyttäjillään, eikä asiakkaiden arvopapereita ja arvo-osuuksia välttämättä ole erotettu Seligson & Co:n, alisäilyttäjän tai alisäilyttäjän muiden asiakkaiden arvopapereista tai arvo-osuuksista. Tällöin alisäilyttäjällä pitää kuitenkin omassa kirjanpidossaan erillään Seligson & Co:n asiakkaiden lukuun säilytettävät varat. Seligson & Co pitää omassa salkunhallintajärjestelmässään omistuksista asiakaskohtaista rekisteriä. Ulkomaisten arvopapereiden omistukseen ja kaupankäyntiin voi liittyä vaikeasti ennakoitavia juridisia, verotuksellisia ja muita riskejä. EU-alueen ulkopuolella asiakkaan oikeudet arvopapereihin voivat olla erilaiset ja vaihdella sovellettavan lain mukaan. On mahdollista, että Seligson & Co ei voi taata kuittaamattomuusuojaa asiakkaidensa ulkomaisille arvopapereille. Säilyttäjillä saattaa olla pidätys- ja panttioikeus mahdollisten maksamattomien palkkioiden, verojen tai muiden mahdollisten kulujen vakuudeksi sekä oikeus realisoida saataviaan vastaava määrä arvopapereita Asiakasta kuulematta.

Säilyttäjät ovat sijoittajien korvausrahaston jäseniä. Korvausrahastosta ja korvaukseen oikeutetuista on kerrottu tarkemmin liitteissä 1 ja 4. Säilytyksiin liittyvät rahatilit ovat korvausrahastosuojan piirissä.

Asiakkaalle kuuluva rahoitusväline voi olla pantattu selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johtuvan Asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi

LIITE 8 Asiakaskommunikaatio ja henkilötietojen käsittely

Seligson & Co on velvollinen tallentamaan Asiakkaan kanssa käytävät puhelut ja pitämään kirjaa keskusteluista sekä tallentamaan sähköiset viestit, jotka liittyvät tai voivat johtaa liiketoimiin. Tallenteita voidaan käyttää asiakaspalvelun kehittämiseen, toimeksiantojen todentamiseen, mahdollisten väärinkäytösten havaitsemiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen. Tallenteet tulee luovuttaa toimivaltaiselle viranomaiselle pyynnöstä. Tallenteita säilytetään vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

Henkilötietoja käsitellään palvelujen toteuttamiseksi ja asiakassuhteen hoitamiseksi. Henkilötietoja pyydetään, käsitellään, tallennetaan ja luovutetaan kulloinkin voimassa olevan EU- ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä toimintaa säätelevien viranomaisohjeiden perusteella. Tarkempia tietoja Seligson & Co:n tietosuojaselosteesta www.seligson.fi.

Asiakasyhteisö vastaa siitä, että henkilöt, joiden henkilötietoja annetaan Seligson & Co:lle asiakasyhteisön asiakkuuden avaamisen tai myöhemmin tapahtuvan tietojen päivittämisen yhteydessä, ovat tietoisia henkilötietojensa antamisesta sekä tietojen käsittelyssä noudatettavista periaatteista. Täyttääkseen tietosuojasetuksen ja viranomaisohjeiden mukaiset velvoitteensa, Seligson & Co voi antaa yhteisöasiakkaaseen liittyviä tietoja kyseiselle henkilölle henkilötietopyynnön tai viranomaisraportointiin liittyvän informointivelvoitteen täyttämiseksi.